

ประสิทธิภาพ

การตรวจสอบภายในของนายทหารตรวจสอบภายใน ประจำส่วนราชการ กองบัญชาการ กองทัพไทย

The Effectiveness of the Internal Auditing of the Internal Auditors
at the Offices in the Royal Thai Armed Forces Headquarters

ร้อยเอกหญิง ปริชาติ รังสิมาอรุณ

ผู้ช่วยนายทหารตรวจสอบภายใน กองบัญชาการ
โรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

กล่าวนำ

การตรวจสอบภายในเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบ
การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) ในการถ่วงดุล
อำนาจอย่างเหมาะสมเพื่อไม่เปิดโอกาสให้มีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ปัจจุบัน
การตรวจสอบภายในมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการตรวจสอบ จากที่เคยตรวจ
สอบที่เน้นความถูกต้องเฉพาะด้านการบัญชีมาเป็นการตรวจสอบด้านระบบการ
ควบคุมภายในของระบบการปฏิบัติงานทั้งหมด ทำให้บทบาทของผู้ตรวจสอบ
ภายในเปลี่ยนแปลงไปจากการค้นคว้าหาข้อผิดพลาด มาเป็นเรื่องของผู้ให้บริการ
ในการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ และเสนอแนะแนว
ทางการทำงาน ที่จะทำให้ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้
อย่างมีประสิทธิภาพ

ในฐานะที่ผู้วิจัย ซึ่งเป็นผู้ช่วยนายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ ของโรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการ กองทัพบก และปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงได้ทำการค้นคว้าอิสระในเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการตรวจสอบภายใน ของนายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ กองบัญชาการ กองทัพบก ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยมาจัดทำเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบงานตรวจสอบภายใน ของนายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ กองบัญชาการ กองทัพบก ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน มีความน่าเชื่อถือ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ส่วนราชการ ในกองบัญชาการ กองทัพบก ต่องานตรวจสอบภายในของนายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ กองบัญชาการ กองทัพบก

ในวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของนายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ กองบัญชาการ กองทัพบก ๒) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการตรวจสอบภายใน เมื่อพิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยในการดำเนินงานตรวจสอบภายในกับประสิทธิผลการตรวจสอบภายใน โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามแก่บุคลากรผู้ที่ปฏิบัติงานในแผนกตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ ในกองบัญชาการ กองทัพบก จำนวน ๑๘ หน่วยงาน และนำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัย

๑. ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการตรวจสอบภายใน พบว่าประสิทธิผลการตรวจสอบภายใน ของนายทหารตรวจสอบภายใน ประจำส่วนราชการ กองบัญชาการ กองทัพบก อยู่ในระดับมาก

๒. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของนายทหารตรวจสอบภายใน ประจำส่วนราชการ กองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า

๒.๑ เพศไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน แสดงว่าผู้ตรวจสอบภายใน เพศหญิง และเพศชาย มีความสามารถในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ส่งผลให้งานตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน

๒.๒ อายุ ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน แสดงว่าผู้ตรวจสอบภายใน ที่อายุต่างกัน มีความสามารถในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ส่งผลให้งานตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน

๒.๓ สถานภาพในการทำงาน ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน แสดงว่าผู้ตรวจสอบภายใน ที่อยู่ในสถานภาพที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ส่งผลให้งานตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน

๒.๔ ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน แสดงว่าผู้ตรวจสอบภายใน ที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความสามารถในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ส่งผลให้งานตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน

๒.๕ ประสบการณ์ในการทำงานไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน โดยภาพรวม แสดงว่าผู้ตรวจสอบภายใน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความสามารถในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ส่งผลให้งานตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน แต่จากการวิเคราะห์รายด้านพบว่าประสบการณ์ในการทำงานมาก มีผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน ด้านการสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้ที่มีความประสบการณ์ในการทำงานช่วงดังกล่าว ได้ผ่านการทำงานมาเป็นระยะ

เวลานาน และมีความรู้เกี่ยวกับองค์กรเป็นอย่างดี และสามารถเห็นภาพการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ขององค์กรได้อย่างทั่วถึง สามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในด้านการกำกับดูแลกิจการได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้รับการตรวจ และผู้บริหารของส่วนราชการมีความเชื่อมั่นด้านการกำกับดูแลกิจการในงานตรวจสอบภายใน

๓. ผลการศึกษาปัจจัยการดำเนินงานตรวจสอบภายใน ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของนายทหารตรวจสอบภายใน ประจำส่วนราชการ กองบัญชาการ กองทัพไทย พบว่า

๓.๑ ปัจจัยด้านนโยบายและการสนับสนุนของฝ่ายบริหาร มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

๓.๒ ปัจจัยด้านความพร้อมของระบบสารสนเทศ มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

๓.๓ ปัจจัยด้านความรู้ ทักษะ และมนุษยสัมพันธ์ของผู้ตรวจสอบภายใน มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

๓.๔ ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน มีความสัมพันธ์ระดับมาก

๓.๕ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานตรวจสอบภายในกับหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

สรุปผลการวิจัย

๑. ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้าง ความเชื่อมั่น มีระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือการให้บริการคำปรึกษา ตามลำดับ

๒. นายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ กองบัญชาการ กองทัพอากาศ ที่มีเพศ อายุ ระดับ การศึกษา สถานภาพการทำงาน และประสบการณ์ ที่ ต่างกัน มีผลต่อประสิทธิผลการตรวจสอบภายใน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประสบการณ์ในงานตรวจสอบภายในที่มาก มีผล ต่อประสิทธิผลการตรวจสอบภายใน ด้านการสร้าง ความ เชื่อมั่นมากขึ้นด้วย

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการดำเนินงานตรวจสอบภายใน กับประสิทธิผลการตรวจสอบ ภายใน พบว่าปัจจัยในการดำเนินงานตรวจสอบภายใน ทั้ง ๕ ด้าน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการตรวจ สอบภายใน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าปัจจัย ที่มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุดคือ ด้านการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายใน รองลงมาคือ ด้านความรู้ ทักษะ และ มนุษยสัมพันธ์ของผู้ตรวจสอบภายใน

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ ด้านประสบการณ์ในการทำงาน ของนายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ กอง บัญชาการ กองทัพอากาศ มีผลต่อประสิทธิผลการตรวจ สอบภายใน ด้านการสร้าง ความเชื่อมั่น ดังนั้น ผู้บริหาร ระดับสูงของส่วนราชการ ในกองบัญชาการ กองทัพอากาศ ควรเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของนายทหารตรวจ สอบภายใน ประจำส่วนราชการ กองบัญชาการกองทัพอากาศ ให้มีความก้าวหน้าในการหน้าที่ และการครองยศ ให้สูงขึ้นเท่าเทียมกับส่วนงานอื่นๆ เพื่อเป็นการรักษา นายทหารตรวจสอบภายในที่มีประสบการณ์และความ สามารถไว้ในองค์กร ไม่ให้ย้ายไปทำงานในสายงานอื่น หรือย้ายไปหน่วยอื่น เพราะการสร้าง ความเชื่อมั่นในงาน

ตรวจสอบภายใน จะต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และประสบการณ์ในการทำงานสูง

๑.๒ ด้านนโยบายการสนับสนุนจาก ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการในกองบัญชาการกองทัพอากาศ ควรเพิ่มมาตรการในการกำหนดบทบาท ของ นายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ ด้วยการ กำหนดความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ภายใน อำนาจในการเข้าถึงข้อมูลในงานที่ตรวจสอบ สายงานการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อผู้บริหารสูงสุดของ ส่วนราชการ ติดตามสั่งการให้ทุกส่วนงานแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะของนายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วน ราชการ ตลอดจนการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต้อง ใช้ในงานตรวจสอบภายใน จากผลการวิจัยพบว่าส่วน ราชการยังไม่มีกำหนดบทบาทของหน่วยตรวจสอบ ภายในประจำส่วนราชการให้เป็นสถานที่อบรมหรือให้ ความรู้ด้านการปฏิบัติงานแก่บุคลากรของส่วนราชการ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เนื่องจากงานตรวจสอบภายใน มีขอบเขตเกี่ยวข้องการปฏิบัติงานทุกระดับ และทุก ภาคส่วนราชการนั้นๆ สามารถมองภาพงานทั้งองค์ได้

๒. ข้อเสนอแนะระดับหน่วยปฏิบัติ

๒.๑ ด้านการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการตรวจสอบภายใน ดังนี้

๒.๑.๑ ในการวางแผนการตรวจสอบ ภายใน ควรมาจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่ เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายบริหารระดับสูง ฝ่ายผู้รับตรวจ และ นายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการเอง โดย มุ่งเน้นการตรวจสอบเพื่อการบริหารจัดการ

๒.๑.๒ ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ภายใน ควรมีการวัดผลการดำเนินงานจริงของนายทหาร ตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ กับแผนการตรวจ สอบภายในประจำปีที่ผ่านมา เพื่อให้ทราบว่าการปฏิบัติ งานตรวจสอบภายใน มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล หรือไม่ และนำมาปรับปรุง พัฒนาระบบการทำงานใน โอกาสต่อไป

๒.๒ ด้านความรู้ ทักษะ และมนุษยสัมพันธ์ของผู้ตรวจสอบภายใน ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของนายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ กองบัญชาการกองทัพไทย จากการวิจัยพบว่า นายทหารตรวจสอบภายในควรได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะ ดังนี้

๒.๒.๑ ด้านศาสตร์ในการตรวจสอบภายใน ได้แก่ หมวดความรู้หลากหลายแขนงวิชาที่นำมาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ประเมินงาน เช่น ในด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านการควบคุมภายใน ด้านการกำกับดูแลกิจ และความรู้คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและให้คำปรึกษาต่อผู้บริหารส่วนราชการ และเกิดการยอมรับแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน

๒.๒.๒ ด้านวิชาชีพการตรวจสอบภายใน ด้วยการเข้ารับการอบรม สัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างนายทหารตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน ที่เป็นหลักสูตรที่ได้รับการยอมรับ เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในในภาครัฐ (CGIA) รวมทั้งควรกำหนดแนวทางในการตรวจสอบภายในให้นายทหารประจำส่วนราชการของทุกส่วนราชการในกองบัญชาการ กองทัพไทย นำไปใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในที่เหมือนกัน เพื่อให้งานตรวจสอบภายใน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๓ ด้านความสัมพันธ์ของหน่วยตรวจสอบภายใน กับหน่วยงานอื่น นายทหารตรวจสอบภายในประจำส่วนราชการ กองบัญชาการกองทัพไทย ควรมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานอื่นๆ ดังนี้

๒.๓.๑ ผู้บริหารระดับสูง ควรมีการร่วมหารือประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับงานตรวจสอบภายใน เช่นการวางแผนการตรวจสอบ การติดตามสั่งการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของหน่วยตรวจสอบภายใน กับผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

๒.๓.๒ หน่วยตรวจสอบภายนอก เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานตรวจสอบภายในทหาร เพื่อลดความซ้ำซ้อนของงานตรวจสอบ และเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์กันระหว่างหน่วยตรวจสอบภายใน กับหน่วยตรวจสอบภายนอก

๒.๓.๓ ผู้รับการตรวจในองค์กร เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจ และยอมรับในวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน ยอมรับงานตรวจสอบภายใน และยอมแก้ไขตามข้อเสนอนี้ เกิดความร่วมมือกัน มุ่งเน้นประโยชน์ขององค์กรเป็นเป้าหมายร่วมกัน

๒.๔ ด้านความพร้อมของระบบสารสนเทศ หน่วยรับตรวจควรปรับปรุงระบบการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และถูกต้องตรงตามความเป็นจริง โดยการบันทึกข้อมูลหรือสถิติต่างๆ ลงในคอมพิวเตอร์เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว ในการเรียกดูข้อมูล อันจะส่งผลให้ งานตรวจสอบภายในสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนตรวจสอบภายใน

เอกสารอ้างอิง

กรมบัญชีกลาง. ๒๕๕๕. แนวทางการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๕. กรุงเทพฯ: สำนักกำกับและพัฒนาการตรวจสอบภาครัฐ.

จินทนา สาขาร และคณะ. ๒๕๕๑. การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น เพรส.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. ๒๕๔๘. แนวทางการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ: ดุมาเบส.

อุษณา ภัทรมนตรี. ๒๕๕๒. การตรวจสอบภายในสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.